

Principatele Unite neavînd o agenție la Belgrad, întreaga activitate de informare și documentare cît și acțiunile diplomatice efective privind probleme politice ale Serbiei din perioada menționată — și care ar fi fost de competență unei astfel de agenții — au fost îndeplinite, cu tact și consecvență, de agenția română de la Constantinopol¹. Rolul agenției Principatelor Unite de la Constantinopol a fost deosebit de important în incidentul diplomatic provocat de transportul armelor sîrbești pe teritoriul românesc². Purtătorul de cuvînt al politicii Principatelor Unite în această problemă a fost C. Negri (cărui i se încredinșase de domnitor în mod special misiunea de a o promova, pe linia apărării dreptului de autonomie a statului român³), ajutat de T. Callimaki³.

În perioada menționată, în lipsa unui agent român la Belgrad, legătura era ținută de Serbia cu Principatele Unite, atît prin corespon-

Af. Ext. al Serbiei către Min. de Af. Ext. al Țării Românești, Belgrad, 21 februarie 1859, MAE, vol. 277, f. 31^r; *Min. de Af. Ext. al Țării Românești către Min. de Af. Ext. al Serbiei*, București, 20 februarie 1859, loc. cit., pachet nr. 155). Sardinia a recunoscut Unirea la 3 aprilie 1859 (vezi B.C.S. (ms.), fond St. Georges, C. XL VIII/2/4), Franța, Rusia, Prusia și Anglia la 7 aprilie 1859 în ședința Conferinței de la Paris (*Archives diplomatiques*, vol. II, Paris, 1866, p. 161—164), iar Austria și Turcia la 6 septembrie 1859 (vezi Protocol nr. 22 din 6 septembrie 1859, *ibidem*, p. 166—168). Desigur că actul de recunoaștere făcut de Serbia a constituit o subliniere a atitudinii comune a Principatelor Unite și Serbiei, de a lupta pentru constituirea lor în state naționale unitare și independente (Pentru condițiile recunoașterii de către puterile străine vezi și N. Corivan *Lupta diplomatică pentru recunoașterea dublei alegeri a lui Al. Cuza*, în *Studii privind Unirea Principatelor*, București, Edit. Academiei R.P.R., 1960, p. 387—412). 2) Agenția Serbiei în Țara Românească, în urma actului Unirii, îndeplinea rolul său pe lîngă «Principatele Unite», ceea ce corespundea cu întreținerea legăturilor în mod egal cu Țara Românească și Moldova (Vezi *Agentul Serbiei în Principatele Unite, Țara Românească și Moldova către Min. de Af. Ext. al Principatelor Unite*, nr. 49, 25 mai 1859, MAE, Pachet nr. 167, dos. nr. 17; *idem*, nr. 65, 2 iunie 1859, loc. cit., dos. nr. 18; *idem*, 3 septembrie 1860, loc. cit., vol. nr. 78, f. 100^r; *idem*, nr. 763, 8 decembrie 1860, loc. cit., vol. nr. 207; *idem*, 12 decembrie 1860, loc. cit., vol. nr. 277, f. 25^r). 3) Deși cu statutul nerecunoscut de puteri (Agenția Serbiei nu apare menționată în 1858 alături de agențiile și consulatele generale de la București ale puterilor; Cf. *Almanach de Paris. Annuaire international diplomatique, administratif, statistique...* Paris, 1958, p. 176), agenția Serbiei beneficia de un regim pe care Principatele Unite îl acordau numai agenților și consulilor generali cu competență politică, acreditați de puterile suverane. (Agentul Serbiei primea toate circularele adresate de Principatele Unite agenților și consulilor generali și era considerat că aparține, alături de aceștia, «corpului diplomatic». Vezi, de ex., *Min. de Af. Ext. al Țării Românești către agenții și consulii generali ai Austriei, Belgiei, Franței, Angliei, Greciei, Italiei, Țărilor de Jos, Prusiei, Rusiei, Serbiei*, București, 8/20 aprilie, 1861; MAE, vol. 207).

¹ Negocierile Turciei și puterilor garante, determinate de Serbia, cu privire la evacuarea turcilor din orașele țării, cît și evacuarea tuturor fortărețelor de pe teritoriul național, se reflectă cu minuțiozitate în rapoartele agentului Principatelor Unite de pe lîngă Poarta Otomană. Interesul pentru evenimentele din Serbia era manifestat nu numai de conducerea din Principate, ci și de opinia publică progresistă românească pe linia preocupării, comune cu Serbia, pentru dobîndirea independenței de stat. (*Istoria Romîniei*, vol. IV, Ed. Academiei R.P.R., București, 1964, p. 348).

² Vezi G. G. Florescu, *Rolul și activitatea Agenției Principatelor Unite la Constantinopol (1859—1866)*, în *Studii și articole de istorie*; vol. V, București, 1963, p. 281—282 și *Const. C. Giurescu*, art. cit.

³ Vezi C. Negri către Cuza, Galați, 10/22 noiembrie 1862, MAE, vol. nr. 277, f. 9^r—10^r; A. I. Cuza către Henry L. Bulwer, București, 30 ianuarie/11 februarie 1863, Bibl. Academiei R.P.R., ms. rom. nr. 864, f. 353^r; C. Negri către Cuza, 17 februarie/1 martie 1863, loc. cit., f. 358^r—359^r.

⁴ Vezi T. Callimaki către Cabinet domnesc, Constantinopol, 9 decembrie 1862, MAE, vol. nr. 277, f. 66^r; vezi și T. Callimaki către Cuza, 10 decembrie 1862, loc. cit., f. 68^r; T. Callimaki către secretarul cabinetului domnesc, Pera, 24 decembrie 1862, Bibl. Academiei R.P.R., ms. rom. *Arhiva Cuza*, vol. I, f. 170^r—171^r.